

RO

RO

RO

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE

Bruxelles, 23.1.2008
COM(2008) 11 final

**COMUNICARE A COMISIEI
CĂTRE CONSILIU ȘI PARLAMENTUL EUROPEAN**

**PRIVIND O PRIMĂ EVALUARE A PLANURILOR NAȚIONALE DE ACȚIUNE
PENTRU EFICIENȚĂ ENERGETICĂ SOLICITATE PRIN DIRECTIVA 2006/32/CE
PRIVIND EFICIENȚA ENERGETICĂ LA UTILIZATORII FINALI ȘI SERVICIILE
ENERGETICE**

PROGRESÂND ÎMPREUNĂ SPRE EFICIENȚA ENERGETICĂ

CUPRINS

1.	EFICIENȚA ENERGETICĂ ȘI DIRECTIVA PRIVIND SERVICIILE ENERGETICE ÎN CADRUL POLITICII CLIMATICE ȘI ENERGETICE INTEGRATE A UE	3
2.	DIRECTIVA PRIVIND SERVICIILE ENERGETICE – STADIUL ACTUAL AL PUNERII ÎN APLICARE	5
3.	PLANURILE NAȚIONALE DE ACȚIUNE PENTRU EFICIENȚĂ ENERGETICĂ – O PRIMĂ EVALUARE.....	6
4.	PROGRESÂND ÎMPREUNĂ – AGENDA	12
5.	CONCLUZII	13
	ANEXA 1: Calculation of CO ₂ benefits from the achievement of the saving targets set by Energy Services Directive	15
	ANEXA 2: New Commission initiatives	16

**COMUNICARE A COMISIEI
CĂTRE CONSILIU ȘI PARLAMENTUL EUROPEAN**

**PRIVIND O PRIMĂ EVALUARE A PLANURILOR NAȚIONALE DE ACȚIUNE
PENTRU EFICIENȚĂ ENERGETICĂ SOLICITATE PRIN DIRECTIVA 2006/32/CE
PRIVIND EFICIENȚA ENERGETICĂ LA UTILIZATORII FINALI ȘI SERVICIILE
ENERGETICE**

PROGRESÂND ÎMPREUNĂ SPRE EFICIENȚA ENERGETICĂ

**1. EFICIENȚA ENERGETICĂ ȘI DIRECTIVA PRIVIND SERVICIILE
ENERGETICE ÎN CADRUL POLITICII CLIMATICE ȘI ENERGETICE
INTEGRATE A UE**

În concluziile sale din martie 2007¹, Consiliul European afirma că eficiența energetică este o parte esențială a strategiei globale privind schimbările climatice și energia și sublinia necesitatea de a atinge până în 2020 obiectivul de a economisi 20 % din consumul energetic al UE². Consiliul European adăuga că în acest scop ar trebui folosite Planurile naționale de acțiune pentru eficiență energetică³. Acest lucru fusese deja subliniat și de către Parlamentul European, în 2005⁴.

Progresele în domeniul conservării energiei și al eficienței energetice sunt din ce în ce mai importante pentru abordarea privind durabilitatea și securitatea resurselor energetice, precum și pentru eforturile de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră. Planurile naționale de acțiune pentru eficiență energetică (PNAEE) aduc o dovadă concretă în ceea ce privește angajamentul statelor membre. Mai ales, planurile reprezintă o modalitate de schimb de bune practici între numeroșii actori implicați în domeniul eficienței energetice, la toate nivelurile, și de creare a unor sinergii între strategiile și măsurile adoptate.

Progresele deja realizate în ceea ce privește eficiența energetică au contribuit la scăderea intensității energetice⁵ a economiei UE. Totuși, în ciuda acestui fapt, consumul energetic total în Europa este încă în creștere, ceea ce duce la sporirea emisiilor de CO₂ și a dependenței de importurile de combustibili fosili.

Prezentul raport reprezintă răspunsul Comisiei la obligația de evaluare și raportare asupra PNAEE care îi revine în temeiul directivei privind eficiența energetică la utilizatorii finali și serviciile energetice⁶. În acest stadiu, răspunsul nu poate fi decât parțial, deoarece nu toate

¹ Documentul 7224/07 REV 1 al Consiliului

² O economie de 20 % față de consumul energetic prognozat pentru 2020; a se vedea Planul de acțiune pentru eficiență energetică, COM(2006) 545.

³ Directiva 2006/32/CE privind eficiența energetică la utilizatorii finali și serviciile energetice, articolul 14

⁴ Raportul Vidal-Quadras, INI 2005/2010

⁵ Intensitatea energetică reprezintă consumul total de energie primară pe unitate de PIB

⁶ Directiva 2006/32/CE, articolul 14 alineatul (5)

statele membre au predat Planul național de acțiune pentru eficiență energetică⁷ și doar câteva l-au depus în timp util pentru a putea fi evaluat în mod corespunzător. Prin urmare, se va realiza o analiză mai amănunțită a fiecărui PNAEE pe măsură ce aceste planuri sunt notificate Comisiei.

Prin prezentul raport, întocmit pe baza celor 17 PNAEE predate până la 1 decembrie 2007⁸, Comisia realizează o primă evaluare a strategiilor adoptate de statele membre, punând accentul pe măsurile care se evidențiază ca exemple de bune practici și subliniind în special rolul exemplar al sectorului public și furnizarea de informații, aspecte asupra cărora statele membre trebuiau să raporteze în cadrul primului PNAEE, în conformitate cu prevederile directivei. Trebuie sporit impulsul acestor strategii și inițiative. În ceea ce o privește, Comisia va facilita asistența reciprocă pentru punerea în aplicare a acestora și va introduce o serie de noi inițiative în scopul consolidării cadrului european privind eficiența energetică în diversele sectoare de utilizare finală.

Nu se poate insista suficient asupra importanței pe care o au strategiile eficiente de îmbunătățire a eficienței energetice pentru politica climatică și energetică integrată a UE. Potențialul tehnic și economic de realizare a unor ameliorări rentabile în ceea ce privește eficiența energetică este bine documentat și recunoscut pe scară largă, ca și obstacolele care trebuie depășite⁹. Odată cu punerea efectivă în aplicare a unor politici vizând depășirea acestor obstacole, îmbunătățirile în materie de eficiență energetică pot contribui în mod substanțial la realizarea obiectivelor UE. De exemplu, dacă obiectivul de reducere a consumului de energie la utilizatorii finali vizat de directiva privind eficiența energetică la utilizatorii finali și serviciile energetice va fi realizat, în 2020 se va ajunge la o scădere cu 393 Mt a emisiilor de CO₂, în comparație cu un scenariu de *statu-quo* (pentru mai multe detalii, a se vedea anexa 1). Această valoare corespunde unui procent de aproximativ 10 % din emisiile UE la nivelul anului 1990¹⁰. În același timp, datorită reducerii în mod semnificativ a cererii de energie, nevoia de combustibili fosili de import se va diminua, ceea ce va duce la o scădere corespunzătoare a costurilor aferente importului de energie și, în consecință, a facturilor care trebuie plătite de consumatori.

Eficiența energetică, ca prioritate strategică majoră și constantă, pare că beneficiază de o susținere solidă. Angajamentele UE pentru orizontul 2020 în ceea ce privește emisiile de gaze cu efect de seră, sursele regenerabile de energie și eficiența energetică ar trebui să stea la baza stabilității politice la toate nivelurile și să încurajeze investitorii, consumatorii și alți jucători din diversele sectoare ale furnizării și utilizării de energie. În anii următori, piața internă a energiei ar trebui să ofere un acces mai ușor și o mai mare plajă de opțiuni pentru consumatori – cu alte cuvinte, piețe noi¹¹. Va avea loc o evoluție a cadrelor generale aferente piețelor globale de servicii și produse eficiente din punct de vedere energetic, precum și de cooperare

⁷ Proceduri privind încălcarea dreptului comunitar, în curs împotriva a 10 state membre – decembrie 2007

⁸ http://ec.europa.eu/energy/demand/legislation/end_use_en.htm#efficiency

⁹ A se vedea, de exemplu, Studiul de impact privind planul de acțiune pentru eficiență energetică [SEC(2006) 1174].

¹⁰ După cum se arată în anexa 1, aceasta reprezintă cuantificarea maximă estimată a efectelor posibile; valoarea este echivalentă cu aproape 10 % din emisiile de CO₂ din 1990 ale UE, însă nu reprezintă o reducere cu 10 % față de nivelul din 1990, dat fiind că, în primul rând, trebuie să se evite emisiile de CO₂ datorate *statu-quo*-ului.

¹¹ A se vedea cel de-al treilea pachet legislativ privind piața internă a energiei, septembrie 2007 [COM(2007) 528; COM(2007) 529; COM(2007) 530; COM(2007) 531; COM(2007) 532].

tehnologică, odată cu dezvoltarea comerțului și a investițiilor la nivel mondial și cu crearea unui acord global cu privire la schimbările climatice.

Prioritatea în acest moment trebuie să o constituie punerea efectivă în aplicare a strategiilor și măsurilor, inclusiv elaborarea de bune practici și sinergii.

2. DIRECTIVA PRIVIND SERVICIILE ENERGETICE – STADIUL ACTUAL AL PUNERII ÎN APLICARE

Directiva solicită statelor membre să adopte un obiectiv indicativ de reducere cu 9 % a consumului energetic la utilizatorii finali¹² până în 2016 și să instituie cadrele instituționale și juridice, precum și măsurile necesare pentru eliminarea obstacolelor care împiedică atingerea obiectivului privind eficiența energetică la utilizatorii finali. Scopul acestei solicitări este să acționeze ca un catalizator pentru reînnoirea inițiativelor vizând eficiența energetică și pentru crearea unor inițiative și mai ambițioase, la toate nivelurile societății europene – local, regional, național și comunitar. Această directivă ar trebui să creeze toate condițiile necesare pentru dezvoltarea și promovarea unei piețe a serviciilor energetice și pentru punerea eficienței energetice la dispoziția utilizatorilor finali.

Fiecare stat membru trebuia să întocmească un plan național de acțiune pentru eficiență energetică și să îl aducă la cunoștința Comisiei până la data de 30 iunie 2007. Planul național de acțiune pentru eficiență energetică ar trebui să stabilească strategii la nivel național și să traseze calea de urmat și nu ar trebui privit ca un exercițiu birocratic. Punerea în aplicare, monitorizarea și evaluarea ulterioară a strategiei și măsurilor identificate, împreună cu un proces de analiză comparativă și evaluare colegială la nivel european, ar trebui să ajute statele membre să tragă învățăminte de pe urma succeselor și greșelilor celorlalte state membre și să faciliteze diseminarea la nivel comunitar a bunelor practici.

Pentru primul PNAEE, fiecare stat membru trebuie să fi adoptat un obiectiv indicativ general la nivel național de minim 9 % în ceea ce privește economisirea energiei, care urmează să fie atins până la sfârșitul anului 2016, precum și un obiectiv indicativ intermediar la nivel național pentru orizontul 2010¹³. De asemenea, statele membre ar trebui să arate în primul PNAEE modul în care intenționează să atingă aceste obiective de economisire a energiei, descriind strategia și măsurile adoptate în acest scop. În special, ar trebui să arate cum intenționează să asigure respectarea dispozițiilor privind rolul exemplar al sectorului public și furnizarea de informații și sfaturi utilizatorilor finali referitor la eficiența energetică¹⁴.

Notificarea primului PNAEE de către statele membre

În momentul expirării termenului limită pentru notificare, Comisia primise planuri naționale de acțiune pentru eficiență energetică doar de la două state membre - Finlanda și Regatul Unit. De atunci, alte 15 state membre și-au notificat Comisiei planurile – Austria, Bulgaria, Republica Cehă, Cipru, Danemarca, Estonia, Germania, Irlanda, Italia, Lituania, Malta, Țările de Jos, Polonia, România și Spania. La 17 octombrie s-au inițiat împotriva celorlalte state

¹² Sectorul comercializării certificatelor de emisii nu intră în domeniul de aplicare al Directivei 2006/32/CE

¹³ În conformitate cu articolul 4 al doilea paragraf din directivă, economiile de energie la nivel național se măsoară de la 1 ianuarie 2008

¹⁴ Articolul 14 alineatul (2) din directivă

membre proceduri privind încălcarea dreptului comunitar pentru nerespectarea obligației de notificare a primului PNAEE Comisiei. Belgia și Republica Slovacă și-au predat primul PNAEE la sfârșitul lunii decembrie 2007, prea târziu pentru a fi incluse în evaluare.

3. PLANURILE NAȚIONALE DE ACȚIUNE PENTRU EFICIENȚĂ ENERGETICĂ – O PRIMĂ EVALUARE

Această primă evaluare nu se dorește a fi în nici un caz exhaustivă și nu se bazează pe metode științifice de evaluare. Evaluarea oferă o primă privire generală asupra gamei de strategii și măsuri prezentate de statele membre și o primă identificare a unor exemple de bune practici care merită o analiză mai amănunțită. Comisia s-a concentrat asupra analizării componentei din cadrul strategiilor care tratează rolul exemplar al sectorului public și informarea. Gradul de conformitate al oricărei măsuri individuale sau al conceptului oricărui mecanism va depinde de contextul în care acestea sunt puse în aplicare, de specificitatea cadrului juridic și de reglementare existent și de aspectele politice, organizaționale și social-culturale, printre altele.

Nivelul de ambiție

O primă analiză a celor 17 planuri naționale de acțiune pentru eficiență energetică înaintate de statele membre menționate mai sus¹⁵ arată că cinci state membre au adoptat un obiectiv de economisire a energiei superior obiectivului indicativ minim de 9 % - Cipru (10 %), Lituania (11 %), Italia (9,6 %), România (13,5 %) și Spania (11 % până în 2012).

Câteva dintre statele membre, în speță Irlanda, Țările de Jos și Regatul Unit, afirmă că intenționează să atingă obiective de economisire superioare. Comisia salută ambiția acestor state. Însă, în lipsa unor angajamente oficiale clare, există riscul bruierei semnalului puternic în favoarea eficienței energetice emis către jucătorii de pe piață. Aceștia din urmă se așteaptă ca guvernele să se mobilizeze în vederea realizării angajamentelor politice pe care și le-au asumat prin stabilirea unor inițiative ambițioase vizând crearea unui mediu de afaceri favorabil, cu condiții de investiții previzibile pe termen lung, pentru o asimilare sporită a eficienței energetice.

Câteva dintre planurile naționale de acțiune pentru eficiență energetică vizează obținerea unei mari părți din totalul economiilor în această perioadă de nouă ani prin intermediul așa-numitelor acțiuni existente sau „acțiuni timpurii”¹⁶.

Șase planuri naționale de acțiune pentru eficiență energetică¹⁷ nu vizează întreaga perioadă de nouă ani prevăzută de directivă¹⁸. Acest lucru îngreunează evaluarea gradului de probabilitate privind atingerea, prin intermediul strategiilor în cauză, a obiectivului de economisire stabilit pentru 2016, în absența unor ipoteze privind măsurile care urmează să fie adoptate în viitor.

Rolul exemplar al sectorului public

¹⁵ Analiza include toate planurile naționale de acțiune pentru eficiență energetică notificate Comisiei până la data de 1 decembrie 2007

¹⁶ A se vedea punctul 3 din anexa IV la Directiva 2006/32/CE

¹⁷ Bulgaria 2008-2010; Danemarca 2005-2012; Estonia 2008-2013; Lituania 2007-2010; România 2007-2010; și Spania 2004-2012

¹⁸ Articolul 4 alineatul (2)

Directiva prevede ca sectorul public să joace un rol exemplar, încurajând alți factori de acțiune să adopte măsuri vizând eficiența energetică, în toate sectoarele economice. Câteva state membre au creat planuri de acțiune cuprinzătoare în acest domeniu, demonstrând că răspund acestei provocări și dând un exemplu de urmat.

De exemplu, în comparație cu starea de *statu-quo*, Irlanda a adoptat un obiectiv ambițios privind economisirea energiei în sectorul public, de 33 % până în 2020, iar Germania și-a luat angajamentul unui obiectiv de reducere cu 30 % până în 2012 a emisiilor de CO₂ de către sectorul public față de nivelurile din 1990, care urmează a se realiza în principal prin intermediul unor măsuri vizând îmbunătățirea eficienței energetice. Regatul Unit intenționează ca, până în 2012, clădirile administrației centrale să devină neutre din punct de vedere al emisiilor de carbon.

Pentru a-și atinge ținta, Irlanda instituie un program de măsuri cuprinzător și va comunica rolul exemplar al acestuia prin campania sa națională intitulată *Power of One*¹⁹. Se vor crea mecanisme în vederea promovării schimbului de bune practici și copierii ideilor bune între organismele din sectorul public, la nivel local, național și internațional.

Germania se află în curs de instituire a unui program major de adaptare retroactivă a clădirilor administrației federale, alocând acestui program 120 de milioane de euro pe an, pe o perioadă de patru ani, din 2008 până în 2012. De asemenea, Germania are în desfășurare faza pilot a unui program vizând contractele de performanță energetică, în vederea extinderii utilizării acestuia în sectorul public.

Danemarca va adopta o serie de măsuri în sectorul public, printre care și obligația utilizării auditurilor energetice. De asemenea, va fi obligatorie punerea în aplicare a tuturor recomandărilor care rezultă în urma unui asemenea audit²⁰ și care au o perioadă de amortizare de maxim 5 ani. În mod similar, Malta face posibil rolul de lider al sectorului public, unul dintre aspectele inovatoare ale strategiei sale fiind desemnarea unor „lideri verzi” în cadrul fiecărui minister. „Liderii verzi” vor milita pentru eficiența energetică și pentru inițiativele privind sursele de energie regenerabile, ceea ce va duce probabil la o îmbunătățire semnificativă a progreselor și realizărilor în acest sens.

Și Regatul Unit își propune ca sectorul public să se afle în avangardă și intenționează să se asigure că acesta joacă un rol exemplar. De exemplu, Regatul Unit va proceda la aplicarea „codului habitatului durabil” tuturor proiectelor sale de investiții în locuințe, impunând ca noile locuințe construite cu fonduri publice să respecte nivelul 3 al codului – o îmbunătățire cu 25 % a performanței energetice față de codul din 2006 privind construcțiile. Austria intenționează să transforme clădirile din sectorul public în exemple grăitoare, ale căror performanțe energetice să fie întotdeauna superioare cerințelor impuse prin lege.

Finlanda intenționează extinderea acordurilor sale voluntare și a campaniilor obligatorii de informare și comunicare care vizează în prezent clădirile municipale, astfel încât acestea să acopere, de asemenea, clădirile și operațiunile sectorului public la nivel național.

¹⁹ <http://www.powerofone.ie/>

²⁰ Elementul de la litera (e) din anexa VI la directivă – trebuie utilizate cel puțin două dintre măsurile enumerate

Spania va introduce programe de înlocuire a sistemelor învechite de iluminare publică a străzilor cu echipamente moderne și mai eficiente și semnaleză, de asemenea, îmbunătățiri ale eficienței energetice în ceea ce privește tratarea și alimentarea cu apă potabilă.

Prin „programul economic de gestionare a energiei” pe care îl adoptă, Polonia impune sectorului public să pună în aplicare măsurile necesare în vederea realizării unor economii de energie care să fie la un nivel cel puțin egal cu obiectivul național.

Țările de Jos aspiră să fie unul dintre pionierii Europei în ceea ce privește achizițiile publice durabile. Până în 2010, 100 % din achizițiile publice la nivel național și 50 % din achizițiile administrațiilor publice locale și regionale vor cuprinde criteriile de durabilitate. De asemenea, Țările de Jos intenționează să își utilizeze puterea de cumpărare pentru a încuraja dezvoltarea de concepte, produse și servicii inovatoare în sectorul locuințelor și în cel al transporturilor.

Conform planurilor naționale de acțiune înaintate, se estimează că unele state membre nu au luat încă pe deplin în considerare posibilitatea ca sectorul public să joace un rol exemplar. Unele state membre afirmă că vor respecta prevederile directivei, însă nu specifică în mod clar cum intenționează să facă acest lucru. Este evidentă importanța pe care o are o informare clară, reprezentând dovada angajamentului guvernului respectiv în ceea ce privește eficiența energetică. La rândul său, acest angajament ar constitui o încurajare reală pentru întreprinderi în direcția realizării de investiții vizând eficiența energetică și a dezvoltării de noi piețe pentru servicii energetice și produse eficiente din punct de vedere energetic.

Promovarea eficienței energetice: sensibilizare, educare și formare

Statele membre pot încuraja economisirea de energie în toate sectoarele prin măsuri de sensibilizare cu privire la necesitatea de a acționa și la posibilitățile de ordin practic disponibile. Directiva prevede ca statele membre să asigure transparența și diseminarea pe scară largă către jucătorii relevanți de pe piață a informațiilor cu privire la mecanismele care vizează eficiența energetică, precum și a cadrului financiar și juridic, și să promoveze eficiența energetică la utilizatorii finali. De asemenea, statele membre ar trebui să asigure disponibilitatea pe scară largă a informațiilor privind cele mai bune practici în domeniul economisirii energiei. Asemenea măsuri vizând informarea, împreună cu semnale clare privind prețurile, cu tarife care să încurajeze eficiența energetică și cu un feedback mai bun cu privire la consumul real, prin utilizarea facturilor îmbunătățite și a contoarelor inteligente, ar trebui să permită utilizatorilor finali să ia decizii în cunoștință de cauză cu privire la consumul propriu de energie și la folosirea unor măsuri de stimulare a eficienței energetice.

Din planurile de acțiune pentru eficiența energetică rezultă că majoritatea statelor membre vor promova eficiența energetică prin intermediul unor campanii de informare generală și/sau al unor acțiuni specifice aferente unor programe de stimulare. Campania irlandeză intitulată *Power of One* reprezintă un exemplu de campanie multimedia foarte cuprinzătoare, incluzând diverse tipuri și surse de energie, efecte financiare ale utilizării ineficiente a energiei asupra utilizatorilor, economiei și mediului, bune practici acasă și la serviciu, precum și o gamă largă de canale de comunicare – reclame în presa scrisă, site web, caravană, corespondență directă, inserturi în facturile pentru utilități, programe școlare, seminarii și sponsorizări, programe TV și scheme de calificare, acreditare și certificare.

Se elaborează modalități de feedback pentru consumatori, prin utilizarea contoarelor inteligente, prin îmbunătățirea facturilor pentru energie sau cu ajutorul diverselor calculatoare. În Regatul Unit, un calculator de amprentă de carbon va oferi consumatorilor o mai bună

imagine asupra modului în care consumul lor energetic afectează mediul, precum și sugestii privind modalitățile prin care consumatorii își pot reduce consumul de energie. Estonia intenționează să își îmbunătățească nivelul de informare privind facturarea, punând la dispoziția unor grupuri diferite de consumatori date comparative de consum pentru principalii combustibili și vectori energetici. Această măsură poate, în același timp, să sensibilizeze și să incite la acțiune.

Promovarea eficienței energetice: furnizarea de stimulente și mecanisme

Stimulente de ordin financiar și fiscal

Stimulentele de ordin financiar și fiscal sunt importante pentru reducerea costurilor de tranzacție și a riscurilor percepute aferente adoptării unor noi tehnologii și practici. PNAEE prezintă o serie de programe stimulative²¹. Multe dintre acestea au un caracter orizontal, adresându-se mai multor sectoare. Germania, de exemplu, își va extinde programul de adaptare retroactivă a clădirilor în ceea ce privește emisiile de CO₂, în scopul dublării ratei de adaptare din punct de vedere termic a clădirilor de la 1,3 % la 2,6 % pe an până în 2016. Atât în sectorul privat, cât și în cel al administrației federale, regionale și locale se promovează extinderea considerabilă a numărului de clădiri „pasive” sau cu consum redus de energie. Deoarece clădirile reprezintă 40 % din consumul total final de energie, o promovare eficace a clădirilor pasive standard ar putea permite realizarea unor economii foarte ridicate de energie în acest sector - cel mai mare - de utilizatori finali.

Austria are un program similar pentru clădiri, care vizează atât sectorul public, cât și cel privat. Acest program ar trebui să contribuie la îndeplinirea obiectivului Austriei de reducere a intensității sale energetice cu 5 % până în 2010 și cu 20 % până în 2020, față de *statu-quo*.

Lituania propune aplicarea unei taxe pe valoare adăugată redusă, de 9 % - TVA standard fiind de 18 % - furnizorilor de servicii din domeniul construcției, renovării și izolării locuințelor finanțate din surse bugetare de stat și municipale, precum și prin credite preferențiale acordate de stat și din fonduri speciale de stat pentru sectorul construcțiilor. Țările de Jos vor institui o schemă de reducere fiscală pentru societățile private, denumită „deduceri pentru investiții în domeniul energetic”, care se poate aplica achiziționării sau producerii de echipamente eficiente din punct de vedere energetic și de energie durabilă. În 2007, Italia a elaborat o schemă care oferă o deducere fiscală brută de până la 55 % aplicabilă sumelor care trebuie plătite de contribuabili pentru o gamă largă de echipamente, cum ar fi cazanele cu condensare, frigiderele din clasa de eficiență energetică A+, motoarele electrice, echipamentele de iluminat, precum și pentru modernizarea clădirilor din punct de vedere al eficienței energetice.

²¹ Stimulentele de ordin financiar sunt importante, dar nu reprezintă unicul instrument care poate fi folosit în vederea promovării eficienței energetice; după cum se arată în Comunicarea privind Planul de acțiune pentru eficiență energetică: realizarea potențialului [COM(2006) 545], semnalele privind prețurile și care reflectă costurile sunt de asemenea importante pentru îmbunătățirea eficienței energetice și pentru eficientizarea economiei la nivel general.

Acorduri voluntare

În Finlanda, acordurile voluntare între administrația națională și factorii de acțiune din sectorul public și din cel privat sunt un lucru obișnuit. În prezent, acestea acoperă circa 60 % din consumul final de energie din cele opt sectoare care intră sub incidența lor. Obiectivul este acoperirea unui nivel de 90 % până în 2016. Pentru determinarea potențialului și stabilirea obiectivelor care trebuie atinse se utilizează audituri energetice subvenționate de stat. Prin monitorizare și evaluare se asigură un feedback ascendent cu privire la economiile de energie realizate. Și Țările de Jos folosesc asemenea acorduri voluntare²² cu intenția de a ameliora eficiența energetică în sectorul industrial, în cel terțiar și în cel agricol. „A-club”-ul danez, în cadrul căruia organizațiile publice și private se angajează în direcția achizițiilor eficiente din punct de vedere energetic, reprezintă un exemplu de acord voluntar de complexitate redusă.

De asemenea, și Spania și Polonia intenționează să introducă acordurile voluntare ca instrument esențial pentru realizarea de economii de energie în sectorul industrial. România prevede semnarea în 2008 a unor acorduri voluntare cu operatori industriali. Regatul Unit va menține în continuare „acordurile privind schimbările climatice”. În Irlanda, acordurile implică o obligație strictă privind introducerea gestionării energiei.

Instrumente de piață

O serie de state membre au indicat că o mare parte din obligațiile care le revin în ceea ce privește economisirea energiei vor fi îndeplinite prin menținerea sau extinderea unor instrumente de piață pentru promovarea eficienței energetice.

În Regatul Unit, „angajamentul privind eficiența energetică” (Energy Efficiency Commitment - EEC), care impune furnizorilor de energie obligații cu privire la implementarea eficienței energetice în sectorul locuințelor, va fi extins până în 2020. Acesta a fost redenumit „obiectivul privind reducerea emisiilor de carbon” și va avea un obiectiv aproape dublu față de predecesorul său, EEC, pentru perioada 2008-2011. Pe lângă o schemă voluntară de plafonare și comercializare, va fi implementat și angajamentul privind reducerea emisiilor de carbon, care va acoperi sectoare mari cu consum energetic redus, precum și sectorul public și cel privat.

În Italia, schema de certificate albe va fi menținută până în 2014²³. Schema adoptată de Italia a dus la extinderea sectorului local al serviciilor energetice. De asemenea, și Polonia își propune instituirea unei scheme de certificate albe în scopul încurajării economiilor de energie, coroborată cu o obligație impusă furnizorilor de electricitate, de energie termică sau de combustibili gazeoși către utilizatorii finali.

Danemarca impune societăților de distribuție obligația de a realiza în fiecare an un volum fix de economii energetice.

Societățile de servicii energetice (ESCO)

²² În Țările de Jos și în România sunt denumite „acorduri pe termen lung”

²³ Ultimul obiectiv anual este stabilit pentru 2009, însă guvernul italian și-a anunțat prin intermediul PNAEE intenția de a prelungi această schemă cu o nouă fază după 2009.

O serie de state membre (Italia, Spania, Irlanda, Austria, Polonia și Germania) menționează importanța promovării societăților de tip ESCO și a utilizării de contracte de performanță energetică pentru extinderea pieței eficienței și serviciilor energetice. Furnizarea de servicii energetice comerciale și existența unei piețe a eficienței energetice reprezintă obiective importante ale directivei.

Fonduri și mecanisme de finanțare

Bulgaria a instituit facilități de creditare vizând sectorul comercial, respectiv sectorul locuințelor.

România a inițiat un program național de rehabilitare termică a clădirilor de locuit multietajate, 34 % din fonduri provenind de la bugetul de stat, 33 % din bugetele autorităților publice locale și 33 % din fondurile de reparații ale asociațiilor de locatari. De asemenea, România va elabora scheme de susținere de tip bonus pentru cogenerarea de înaltă eficiență.

Regatul Unit, prin organizația sa *Carbon Trust*, a instituit o serie de mecanisme financiare sau fonduri de tip revolving. *Carbon Trust* acordă credite organizațiilor care oferă o finanțare corespunzătoare și creează un fond „protejat” pentru eficiență energetică. Economii datorate energiei reciclate sunt repartizate între fondurile de tip revolving și serviciile de primă linie. Aceste fonduri vizează IMM-urile și sectorul industrial. Pentru sectorul public există un „fond de creditare de tip revolving” denumit *Salix*.

Promovarea eficienței energetice: furnizarea infrastructurii instituționale necesare

Furnizarea de informații, de programe de educație și de formare necesită o anumită structură și capacitate instituțională, incluzând deseori rețele de organizații din sectorul public și din cel privat, toate cooperând în direcția realizării eficienței energetice.

În majoritatea statelor membre există agenții pentru energie. Acestea joacă un rol important în implementarea politicilor și programelor privind eficiența energetică. Responsabilitățile și competențele agențiilor diferă de la caz la caz. De exemplu, Fondul de Economisire a Electricității din Danemarca vizează sectorul locuințelor și sectorul public, concentrându-se în principal asupra aparatelor și a comportamentului consumatorilor, prin intermediul campaniilor și reducerilor. Este în curs de înființare un nou centru, care va fi destinat special economisirii energiei în clădiri. Toate inițiativele de la nivel local, inclusiv cele ale societăților de distribuție, vor fi coordonate de comitete locale pentru conservarea energiei. În Italia, agențiile locale și regionale pentru energie acționează în numele administrației naționale în ceea ce privește informarea și comunicarea. Aceasta este o abordare descentralizată, care permite apropierea de grupurile țintă. Dat fiind că în UE există peste 350 de agenții locale și regionale, această abordare ar putea fi reprodusă și în alte state membre, pentru a utiliza mai bine resursele reprezentate de aceste agenții.

Transporturi și amenajarea teritoriului

Majoritatea statelor membre se confruntă cu provocări considerabile în sectorul transporturilor și multe dintre statele în care s-a înregistrat o creștere rapidă și semnificativă a numărului de autoturisme proprietate personală recunosc că acum ar putea fi necesare măsuri radicale pentru ca această tendință să fie inversată. Atât Irlanda, cât și Austria prezintă măsuri de amenajare a teritoriului care vizează, printre altele, reducerea consumului de energie și a emisiilor, precum și îmbunătățirea calității și întinderii infrastructurii de transport. În cadrul

inițiativei sale intitulată *Transport 21*, Irlanda promovează transferul modal către transportul public, prin realizarea unor investiții considerabile în domeniul serviciilor și infrastructurii transporturilor publice. Scopul acestei măsuri este să consolideze relația dintre utilizarea teritoriului și transporturi, pentru ameliora eficiența și durabilitatea acestui sector. De asemenea, implementează o strategie de gestionare a cererii de energie, inclusiv punând la dispoziția gestionarilor de parcuri auto sfaturi specifice privind utilizarea energiei și eficiența energetică, precum și instrumente care să ajute cumpărătorii să aleagă vehicule mai eficiente din punct de vedere al consumului de carburant.

Prin inițiativele privind conducerea ecologică a vehiculelor, statele membre vizează ameliorarea eficienței consumului de carburanți al vehiculelor, diminuând prin urmare emisiile de gaze cu efect de seră, îmbunătățind siguranța rutieră și reducând numărul accidentelor. Irlanda, Țările de Jos și Regatul Unit promovează modificări comportamentale prin intermediul inițiativelor privind conducerea ecologică a vehiculelor.

Concluzii și învățăminte:

Dintre planurile naționale pentru eficiență energetică analizate de către Comisie, câteva prezintă strategii și planuri cuprinzătoare care vor duce probabil la obținerea unor economii superioare pragului impus de 9 %. În unele dintre cele care aleg o abordare inovatoare și progresistă se recunoaște că deocamdată nu se știe care vor fi noile măsuri și sub ce formă se vor concretiza acestea. Majoritatea par însă a prezenta o abordare care vizează continuarea practicilor curente și nu adoptarea unor strategii ambițioase și vizionare. Prin urmare, o primă evaluare a PNAEE prezintă anumite aspecte încurajatoare, însă în câteva state membre pare să indice o considerabilă discrepanță între angajamentul politic în direcția eficienței energetice, pe de o parte, și măsurile adoptate sau planificate, astfel cum sunt raportate în PNAEE, precum și resursele alocate pentru realizarea planului, pe de altă parte.

4. PROGRESÂND ÎMPREUNĂ – AGENDA

Punere în aplicare, susținere reciprocă, implicarea factorilor interesați

Monitorizarea transpunerii

În următoarele luni, planurile naționale de acțiune pentru eficiență energetică primite de Comisie vor fi analizate pentru a se evalua dacă sunt realiste în ceea ce privește atingerea obiectivelor de economisire prezentate. Înainte de publicarea evaluării, Comisia se va consulta cu statele membre în legătură cu analiza PNAEE. În acest timp, se continuă procedura privind încălcarea dreptului comunitar lansată împotriva statelor membre care nu au notificat încă planul lor național de acțiune pentru eficiență energetică, iar Comisia va urmări îndeaproape transpunerea ulterioară a directivei.

Facilitarea punerii în aplicare

Directiva privind serviciile energetice constituie o provocare, însă poate oferi, de asemenea, foarte multe beneficii statelor membre. De aceea, Comisia a sugerat ca statele membre să inițieze o acțiune concertată privind directiva, în cadrul programului de lucru „Energie inteligentă – Europa” pentru 2008. Scopul acestei acțiuni concertate este să faciliteze schimburile de experiență între statele membre și să asigure o asimilare mai rapidă a bunelor practici pe întreg teritoriul Comunității. De asemenea, acest program vizează crearea de

capacități și transferul de cunoștințe în aceste domenii, pentru a profita de pe urma experienței dobândite deja de alte state membre și pentru a pregăti terenul în vederea elaborării celei de-a doua serii de planuri naționale de acțiune pentru eficiență energetică.

Implicarea factorilor interesați

Comisia va lansa o platformă on-line pentru a reuni factorii interesați și a prezenta contribuțiile acestora. Sectoarele industriale și organizațiile-umbrelă din cadrul acestora, factorii de acțiune de la nivel local și regional, precum și organizațiile neguvernamentale care reprezintă consumatorii și interesele privind mediul – toate acestea au un rol important de jucat în punerea în aplicare a directivei. Planurile naționale de acțiune pentru eficiență energetică vor fi, de asemenea, supuse unei evaluări în cadrul proiectului de vigilență în domeniul eficienței energetice intitulat „Energy Efficiency Watch”²⁴, cofinanțat prin programul „Energie Inteligentă – Europa” și susținut de membrii Parlamentului European. Concluziile acestei evaluări pot fi de asemenea utile statelor membre. Aducând contribuții fundamentate pe cunoștințe, factorii interesați pot participa în mod util la elaborarea și selectarea măsurilor luate de către statele membre, garantând, prin urmare, că nu se vor omite oportunități de realizare a unor măsuri vizând eficiența energetică. Luate împreună, aceste activități ar trebui, în principiu, să contribuie la transpunerea fără probleme a directivei și la facilitarea punerii în aplicare a planurilor naționale de acțiune pentru eficiență energetică ale statelor membre. În fine, ar trebui, de asemenea, să pregătească terenul pentru activitățile de elaborare a celei de-a doua serii de planuri naționale de acțiune pentru eficiență energetică, care trebuie înaintate Comisiei până la 30 iunie 2011.

Anexa 2 conține o prezentare generală a celorlalte inițiative ale Comisiei privind eficiența energetică.

5. CONCLUZII

Planurile naționale de acțiune pentru eficiență energetică oferă o oportunitate de concentrare asupra eficienței energetice – un aspect de importanță strategică pentru realizarea obiectivelor UE. O primă analiză a acestor planuri a relevat unele aspecte încurajatoare. Cu toate acestea, analiza pare să indice, de asemenea, existența în mai multe state membre a unei discrepante considerabile între angajamentul politic în direcția eficienței energetice și măsurile adoptate sau planificate, astfel cum sunt raportate în PNAEE, precum și resursele alocate pentru realizarea planului.

Dintre cele 17 planuri naționale pentru eficiență energetică analizate de către Comisie, câteva prezintă strategii și planuri care vor duce probabil la obținerea unor economii superioare pragului impus de 9%. Multe par însă a prezenta o abordare care vizează continuarea practicilor curente. Comisia așteaptă cu nerăbdare planurile ulterioare și schimbul de experiență și bune practici. Comisia își va îndeplini rolul care îi revine, oferind asistență statelor membre pentru punerea în aplicare a planurilor.

Această prioritate acordată eficienței energetice în UE este justificată. Având în vedere problemele globale pe care le reprezintă schimbările climatice, securitatea aprovizionării și dezvoltarea, este esențial să se realizeze progrese pe scară largă în ceea ce privește eficiența energetică.

²⁴ <http://www.energy-efficiency-watch.org/>

Piețele mondiale ale serviciilor și produselor eficiente din punct de vedere energetic se vor dezvolta foarte mult, iar jucătorii de pe piețele pilot pe care UE și statele sale membre le construiesc prin intermediul diverselor acțiuni strategice se vor afla pe poziții puternice. În mod similar, cooperarea în domeniul eficienței energetice poate fi transformată într-un element pozitiv în cadrul relațiilor internaționale. Inițiativa Comisiei privind o platformă internațională în domeniul eficienței energetice este concepută cu scopul de a favoriza elaborarea de standarde, precum și dezvoltarea de schimburi comerciale și de transferuri de tehnologie.

În cadrul celei de-a doua analize strategice privind politica energetică se vor evalua progresele înregistrate în direcția realizării obiectivelor convenite în martie 2007. Această analiză ar trebui să contribuie la formularea unor recomandări privind elaborarea politicilor viitoare și la asigurarea progresului lucrărilor privind o politică energetică a UE pentru Europa. Aceasta va include, cu siguranță, și eficiența energetică.

ANEXA 1: Calculation of CO₂ benefits from the achievement of the saving targets set by Energy Services Directive

This annex provides an estimate of the CO₂ benefits from the achievement of the saving targets set by the Directive with a perspective towards the 2020 objectives. The calculation assumes that all Member States use 9% less of the current final energy consumption in 2016 compared with what they would do under business-as-usual. The reference development used is the PRIMES²⁵ baseline of 2007. It includes energy and climate policies implemented in the Member States up to the end of 2006. As the fuel mix of the actual savings in 2016 cannot be known in advance, a saving of 9% is assumed for each fuel, i.e. the structure of final energy demand does not change. It is assumed that the transformation sectors develop as in the baseline.

The calculations exclude energy intensive sectors, as the Energy Services Directive does not cover the undertakings in the European Emission Trading Scheme (ETS). Statistics on energy intensive industries also include energy consumption from small installations in energy intensive sectors that do not fall under the ETS. This effect is (partly) compensated for by not deducting the energy consumption from armed forces (which are also excluded from the ESD).

With these assumptions, the CO₂ benefits of achieving the 9% savings target in 2016 can be estimated at 275 Mt CO₂ for EU-27. Assuming that energy efficiency policies along the lines of ESD will not cease in 2016 but continue for a few more years with roughly one additional percentage point saving per year gives cumulative savings of 13% for 2020. This would lead to CO₂ savings of 393 Mt CO₂ in 2020. The following table gives an overview of effects.

Effects of end-use energy efficiency improvements through ESD

	2016	2020
Reduction below baseline:		
Final energy demand (Mtoe)	86	124
CO ₂ emissions (Mt CO ₂)	275	393
CO ₂ reduction as % of 1990 emissions *	6.8%	9.7%
CO ₂ reduction below 1990	3.6%	4.6%

* This number also includes the avoided CO₂ emissions increase inherent in the baseline up to 2020 (e.g. 5.1% from 1990 level in 2020).

It is important to note that the CO₂ reduction below the 1990 level is a maximum estimate given that a lot of previous action can count towards the savings target in the Directive; for this calculation this point is relevant for the period up to the end of 2006 (the cut-off point for including policies in the baseline). Moreover, the baseline has rising energy prices and the effects of market forces bringing about some energy efficiency improvements. This CO₂ reduction is also brought about by the effects of renewables policies in place, which together with market forces are expected to increase the penetration of renewables achieved so far.

²⁵ European Energy and Transport – Trends to 2030: update 2007 (forthcoming); will be available on Europa at: http://ec.europa.eu/energy/index_en.html

ANEXA 2: New Commission initiatives

The implementation of the Energy Efficiency Action Plan adopted in October 2006²⁶ will continue in 2008. Notable actions already adopted in 2007 were the amended Energy Star Regulation²⁷, introducing for the first time an obligation to use energy efficiency criteria at least as demanding as the Energy Star efficiency levels in public procurement of office equipment; and a Green Paper on urban mobility²⁸, including a proposal on financing for market introduction of efficient vehicles. The 3rd internal energy market package reinforces the requirements placed on energy regulators concerning energy efficiency. The Strategic Energy Technology Plan aims at accelerating the development of promising energy technologies and creating the conditions to bring such technologies to market. On 19 December 2007, the Commission adopted a proposal for a Regulation on emission performance standards for new passenger cars²⁹.

In 2008 and 2009 the Commission intends adopting a number of initiatives of importance to energy efficiency.

A Communication on Sustainable Production and Consumption and Sustainable Industrial Policy will present an integrated strategy to help the EU economy become more environmentally sustainable and competitive. In 2008, the Commission intends to adopt *energy performance requirements* and/or *labelling measures* for the following product groups: **public street lighting and office lighting equipment**, stand-by and off-mode electricity losses, **external power supplies**, simple set top boxes for digital reception. In 2009, it also intends submitting for vote in the regulatory committee televisions, domestic refrigeration and freezers, washing machines, dishwashers, boilers and water heaters, personal computers, imaging equipment, commercial refrigeration, electric motors, pumps and fans. A measure on domestic lighting (incandescent bulbs) is scheduled for adoption in early 2009.

The Commission Communication entitled "Addressing the challenge of Energy Efficiency through Information and Communication Technologies" showing how *ICT can be an enabler in improving energy efficiency* in a number of sectors will be issued in early 2008.

Measures addressing *vehicles* will include a revision of the Directive on car labelling³⁰, legislative initiatives regarding minimum efficiency requirements for mobile air-conditioning systems, the compulsory fitting of tyre pressure monitoring systems, setting maximum rolling resistance limits for tyres, and the use of gear shift indicators.

A proposal for a recast of the Directive on the *Energy Performance of Buildings*³¹ will aim at strengthening and specifying some of its requirements (e.g. performance certificates and minimum energy performance requirements for new and existing buildings which undergo major renovation) while taking account of feasibility of implementation by the Member States.

²⁶ Action Plan for Energy Efficiency: Realising the Potential COM(2006)545 Final

²⁷ Regulation No 2422/2001 on a Community energy efficiency labelling programme for office equipment

²⁸ COM (2007) 551

²⁹ COM (2007) 856

³⁰ Directive 1999/94/EC

³¹ Directive 2002/91/EC of the EP and Council on the Energy Performance of Buildings, OJ L 1, 4.1.2003, p.65

A Commission Decision on detailed guidelines for Directive 2004/08/EC on the ***promotion of cogeneration*** and a Communication on the implementation of Directive 2004/08/EC on the promotion of cogeneration will be issued.

The Commission will review the Energy Taxation Directive to facilitate more targeted and coherent use of energy taxation by integrating notably energy efficiency considerations and environmental aspects. It will also consider costs and benefits of tax credits as ***incentives for enterprises*** to produce more energy-efficient appliances ***and for consumers*** to promote the purchase of such appliances and equipment.

To improve ***energy efficiency in industrial installations***, a Reference document on Best Available Techniques regarding Energy Efficiency will be adopted in 2008 under the IPPC Directive³². The Commission will also revise its ***Community eco-management and audit scheme (EMAS)***. This voluntarily management tool requires reporting on and continuous improvement of environmental performance, including energy consumption in public and private organisations.

The Commission foresees the adoption of a Communication on ***green public procurement*** setting targets and the establishment of a process for identifying environmental specifications to be used in tender documents. It will include energy efficiency related criteria.

The Covenant of Mayors will bring together mayors of pioneering EU cities with the aim of exchanging and applying good practices improving energy efficiency significantly in the urban environment, where ***local action*** is essential. Many more initiatives promoting energy efficiency and sustainable transport, including ***changing energy behaviour*** will be supported by the Intelligent Energy-Europe programme as part of the CIP.

In contrast to action at the local level, the **launch of the International Platform on Energy Efficiency will** focus and contribute to strengthening energy efficiency world-wide, by facilitating closer co-operation between both developed and developing countries on energy efficiency measurement, standards and evaluation, labelling and certification, energy audits, stand-by losses, codes of conduct, and more.

The new initiatives for 2008-2009 are included in the list below.

Commission energy efficiency related actions for 2008 - 2009³³
--

• Proposal for a recast of the Directive on the Energy Performance of Buildings³⁴• Proposal for a revision of the framework Energy Labelling Directive³⁵:• Eco-design³⁶ implementing measures (Commission Regulations) setting minimum energy performance requirements for 6 product groups, including a horizontal measure on the standby and off-mode consumption of electrical appliances.• Working Plan setting out for the following 3 years the list of product groups which will

³² Council Directive 96/61/EC on Integrated Pollution Prevention and Control

³³ The order of the actions does not reflect priority.

³⁴ Directive 2002/91/EC of the EP and Council on the Energy Performance of Buildings, OJ L 1, 4.1.2003, p.65

³⁵ Council Directive 92/75/EEC on the indication by labelling and standard product information of the consumption of energy and other resources by household appliances, OJ L 297, 13.10.1992, p.16

³⁶ Directive 2005/32/EC of the EP and Council establishing a framework for the setting of eco-design requirements for Energy-using products, OJ L191, 22.7.2005, p.29

be considered as priorities for Eco-design implementing measures

- Review of the Energy Taxation Directive to facilitate more targeted and coherent use of energy taxation by integrating notably energy efficiency considerations and environmental aspects.
- An examination, in the framework of the debate launched on VAT reduced rates, of the effectiveness of VAT reduced rates in some circumstances.
- **Launch of the International Platform on Energy Efficiency.**
- **Launch of the Covenant of Mayors.**
- **Commission Decision on detailed guidelines for Directive 2004/08/EC on the promotion of cogeneration**
- **Commission Communication on the implementation of Directive 2004/08/EC on the promotion of cogeneration**
- Proposal aiming at the reduction of CO₂ emission from light-duty vehicles.
- Revision of the Directive on car labelling³⁷
- Proposal for a Regulation regarding minimum efficiency requirements for mobile air-conditioning systems, the compulsory fitting of tyre pressure monitoring systems, setting maximum rolling resistance limits for tyres, and the use of gear shift indicators.
- **Commission Communication on Sustainable Production and Consumption and Sustainable Industrial Policy (SCP-SIP)**
- Commission Communication "Addressing the challenge of Energy Efficiency through Information and Communication Technologies
- Commission Decision establishing the 2008 Intelligent Energy-Europe Work Programme
- Reference Document on Best Available Techniques regarding energy efficiency for industrial installations under the IPPC Directive³⁸
- Commission Communication on green public procurement
- Revision of the EMAS Regulation³⁹
- 2nd Strategic Energy Review

³⁷ Directive 1999/94/EC

³⁸ Council Directive 96/61/EC on Integrated Pollution Prevention and Control

³⁹ Regulation EC No761/2001 allowing voluntary participation by organisations in a Community eco-management and audit scheme (EMAS)